

УДК 351.823.1:353

Кутідзе Л. С.¹, Стуконог К.В.²

¹ доцент НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ–510м НУ «Запорізька політехніка»

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Розвинене громадянське суспільство є важливим елементом будь-якої демократичної держави та відіграє одну з ключових ролей в управлінні державними справами і вирішенні питань місцевого значення, розробці і

реалізації ефективної державної політики у різних сферах, розв'язанні політичних, соціально-економічних та гуманітарних проблем.

Як показує досвід демократичних держав, розвиток громадянського суспільства за системної державної підтримки дає змогу залучати додаткові людські, організаційні, фінансові та технічні ресурси для надання соціальних та інших суспільно значущих послуг, сприяння процесу децентралізації державного управління і підвищенню його якості, а також скоротити державні видатки і запобігти корупційним ризикам [1].

Громадянське суспільство – система недержавних і комерційних інститутів, організацій, які забезпечують самоорганізацію та розвиток населення. Структурними елементами цієї системи є організації (політичні партії, громадські об'єднання, асоціації) та різні об'єднання (професійні, творчі, спортивні, конфесійні тощо), що охоплюють всі сфери суспільного життя і є своєрідним регулятором свободи людини. До недержавних інституцій громадянського суспільства відносяться: приватні добровільні організації, громади, громадські фундації, клуби місцевих громад, профспілки, соціальні та спортивні клуби, професійні асоціації, правничі інституції, засоби масової організації, добровільні дружини, релігійні організації [2].

Для повноцінного функціонування громадянського суспільства необхідні кілька взаємозалежних компонентів. Це людина, держава та система цінностей. Вважається, що громадянське суспільство та його структура з'явилося раніше самої держави та її інститутів. А для розвитку держави потрібні були правова культура, сприйняття людини як найбільшої цінності, ринок та приватна власність, внутрішня та зовнішня свобода. Але зараз стало очевидно, що саме держава має захищати інтереси громадськості. Поняття, ознаки і структура громадянського суспільства не можуть існувати без держави та поза нею. Тобто розвинене громадянське суспільство є своєрідним регулятором життя громади та держави [3]. Так, у 2016 році Указом Президента України було затверджено Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016 – 2020 роки [1].

Загалом, середовище для організацій громадянського суспільства в Україні можна охарактеризувати як цілком сприятливе, із задовільною правовою базою та різноманітним суб'єктами громадянського суспільства, особливо в таких сферах як європейська інтеграція, захист прав людини, навколишнє середовище та екологічний спосіб життя.

Однак, узагальнення результатів експертних моніторингів реалізації стратегії дало можливість виявити наступні основні проблеми її виконання:

- нечіткий розподіл меж відповідальності органів виконавчої влади щодо реалізації Національної стратегії та неналежне виконання її завдань;

- недостатня ефективність юридичних інструментів для узгодження дій Верховної Ради України та органів місцевого самоврядування у процесі реалізації державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства;

- неконкретність формулювання завдань, відсутність критеріїв оцінки виконання заходів, різні регіональні практики звітування [4].

Також, проблемою є налагодження ефективних комунікацій між владою і громадськими організаціями.

Наразі йде обговорення нового проекту Стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства, до якого залучені представники інститутів громадянського суспільства, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, наукових установ, експерти. При розробці нової Стратегії необхідно визначити, яким чином ліквідувати виявлені недоліки у функціонуванні організаційного механізму її реалізації, а також пропозиції, щодо підвищення ефективності взаємодії між владою і недержавними організаціями, які виникають у процесі обговорення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016 – 2020 роки. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/682016-19805>

2. Громадянське суспільство: поняття, ознаки, структура. USAID/ENGAGE. База Знань. [Електронний ресурс]. URL: <https://engage.org.ua/hromadianske-suspilstvo-poniattia-oznaky-struktura/>

3. Громадянське суспільство: поняття, ознаки, структура. USAID/ENGAGE. База Знань. [Електронний ресурс]. URL: <https://engage.org.ua/hromadianske-suspilstvo-poniattia-oznaky-struktura/>

4. Пеліванова Н. І. Нові формати взаємодії органів державної влади та громадянського суспільства у підготовці національної стратегії розвитку громадянського суспільства. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-05/strategiya-rozvytku-gromadyanskogo-suspilstva.pdf>